ч. 126 (13.365). Львів, пятниця 19. травня 1933. Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem, Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четверрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роздор в одному народі.

Краєвий сепаратизм Австрії і насильне соборництво Німеччини.

Львів, 17. травня 1933.

Траґедія німецького народу, якому чужі побідні держави накинули під загрозою „санкцій“ заборону злучитися в одних державних границях — зазнала нового загострення. Одначе нині до тої траґедії прилучується найгірший момент, який взагалі може істнувати: це вже не чужинецький фізичний натиск не дозволяє німцям зреалізувати гасло національно-державної соборности, це вже не обєктивні умовини політичної та економічної натури зупиняють здійснення „аншлюсу“, лише внутрішній національний роздор, якого суть лежить виключно у ділянці психольоґії.

Коли розлетілась австро-угорська монархія, яку тримав у купі династичний принцип, і коли австрійська республика обхопила виключно етноґрафічно-німецькі наддунайські й альпейські краї, тоді стало кожному німцеві, без огляду на державну і на партійну приналежність, ясно, що злука Австрії і Німеччини є *національною* конечністю. Кожному теж політикові й економістові та конечність накидалася сама собою, через залізну льоґіку господарської нежиттєздатности австрійського версайського новотвору. Поділ австрійських партій на прихильних „аншлюсові“ і ворожих йому — по суті відносився лише до ріжної партійно-політичної тактики у справі „аншлюсу“. В часах шаленої фінансової крізи в обох державах, при найбільш невідрадних міжнародніх відносинах, підчас боротьби Німеччини проти репараційних тягарів, чи проти окупації Порура і Надренії, при повній залежности від фінансової помочі великих держав та від торговельних умов з державами Малої Антанти, — у тих часах і при таких відносинах одним із засобів просто фізичної екзистенції австрійського населення було ведення політики „вірности версайському договорові“, себто відстоювання принципу австрійської державної окремішности. А проте мабуть ніхто з антантських дипльоматів ніколи не мав найменшого сумніву, що той маніфестований в офіціяльних заявах державницький сепаратизм Австрії є вимушений і нещирий та що він тріватиме лише так довго, поки достаточно господарськи не скріпиться Німеччина настільки, щоби Австрія не стала їй непосильним тягарем, і поки не звільниться моральний та військово-політичний натиск оборонців проти-„аншлюсової“ клявзулі.

Австрійська і німецька дипльоматія підготовляла ту злуку дуже зручно, послідовно, але без галасу. Нпр. австрійське законодавство наблизилось цілком до німецького. Йшла практична підготовка злуки, яка у відповідному моменті моглаб прийти майже автоматично, при можливо мінімальному потрясенні і при мінімальних технічних труднощах. Всі розумні німці, у Відні й Берліні, Ґрацу й Інсбруку чи Мінхені й Ляйпціґу здавали собі чудово справу, що злука Австрії й Німеччини є на першому місці проблемою *психольоґічною* і щойно на другому місці політично-економічною. Соборницький настрій і вирівнання ріжниць, витворених у психіці двох відломів народу через перебування у сфері ріжних державних і господарських заінтересувань, врешті вигладження надто яскравих ріжниць темпераменту, на який має переможний вплив ґеографія, — це справді передумови всякого практичного соборництва, отже австро-німецького, зисовуваного одним словом „аншлюс“.

І тому справі „аншлюсу“ не пошкодив нпр. провал митної унії, проєктований пок. Шобером і Курціюсом. Це була лише дипльоматична невдача, невдача одної спроби, поведеної в некорисних зовнішніх обставинах. *Ідея остала ненарушною.* Зате ось в останніх днях бачимо в австрійсько-німецьких відносинах познаки *психольоґічного заломання:* трапилися події, які вказують на народини справжнього австрійського краєвого сепаратизму з одного боку та на тактику насильного „переконування“ австрійців до соборницької всенімецької ідеї! І це явище є справді для народу німецького найтрагічніше: це вже внутрішній психольоґічний роздор, тим сумніший для розумних німецьких патріотів і тим радісніший для усіх ворогів німців, що викликаний самими земляками, без вини зовнішніх чинників.

Підложа австро-німецької ворожнечі у партійних чварах, а радше — у наступі націонал-соціялістичної течії з Німеччини на австрійський терен та в одночасній боротьбі нинішнього австрійського уряду проти соціялістичного верховодництва. Уряд спирається на війську і на сильній військово-громадській правій орґанізації „Гаймвері“. Проти уряду є соціял-демократи, комуністи і націонал-соціялісти. Але всі ті три ґрупи ведуть взаємно боротьбу на життя і смерть. Націонал-соціялісти, яких орґанізаційна й ідеольоґічна централя находиться на терені Німеччини, не рахуються з місцевими психольоґічними питоменностями (нпр. вроджений демократизм віденців, повне незрозуміння гасла расовости, привязання до деяких традиційних звичаїв і т. д.) а в політичній ділянці неґують вимоги реалізму. Зновуж австрійські соціялісти воюють проти гітлерівців не тільки з засадничих мотивів, але й чисто шкурницьких, боронючи екзистенцію численних соціялістичних установ і справжніх надбань, головно на терені самого Відня. Таким робом соціялісти стали раптом — завзятими оборонцями австрійської державної окремішности й опинились у парадоксальній ситуації — як союзники реакційного уряду Дольфуса та його „гаймвери“.

Цей затяжний конфлікт довів до вибуху в останню неділю. Користаючи з нагоди ріжних імпрез у цьому ювилейному році Відня (250-ті роковини побіди над турками під Віднем), приїхали до Відня баварський міністр справедливости Франк, пруський мін. справедливости Керль і ще дехто з німецьких урядових осіб — усе проміненті націонал-соціялістичні діячі. Франк мав незручність виголосити які два тижні тому у Мінхені промову з погрозами під адресою Австрії за переслідування австрійських нац.-соціялістів. Тепер австрійська преса пригадала йому це, як нельояльність супроти суверенної австрійської республики. При приїзді нім. міністрів прийшло на вулицях Відня до бурливих авантюр. Один із вищих поліц. віденських урядовців заявив просто, що приїзд нац.-соц. міністрів „не дуже бажаний“. Колиж Франк в одній із пропаґандивних промов заатакував австр. уряд і взивав до непослуху супроти нього — йому казали мерщій з Австрії виїхати, як якомунебудь „прикрому чужинцеві“. Одночасно зїзд „Гаймвери“ демонстрував проти Гітлера...

Епільоґ тої афери небувалий в повоєнній історії Австрії й німеччини: нім. посол у Відні протестує офіціяльно проти негостинної поведінки австр. властей і проти образи нім. міністрів, а австр. посол у Берліні протестує проти ображування суверенних прав австр. республики у промовах німецьких міністрів. Масові арештування гітлерівців в Австрії викликують обурення у Німеччині, а безпардонність гітлерівців робить австрійців завзятими обласними сепаратистами.

Можливо, що по обох сторонах найдуться впливові одиниці, які покладуть край цьому згіршуючому видовищу. Деякі вістки натякають на можливість зустрічі обох канцлерів — Гітлера і Дольфуса — на Зелені Свята в Римі. Покишпо німецька й австрійська преса повна взаємних лайок.

Ми тому трохи ширше зупинилися на цій історії, що вона насуває на думку деякі анальоґії з нашої родинної історії. Були роки, коли й ми переживали наддніпрянсько-галицьку ґризню, яка була більшою національною трагедією, ніж усі воєнні і дипльоматичні невдачі та яка, зрештою, безперечно була одною з найголовніших причин відомого остаточного висліду змагань обох частин української нації.

—o—

Відкриття нагробника Івана Франка

ПРОГРАМА СВЯТА.

I.

Дня 27-го травня 1933 р. в 5-ій год. попол. відбудеться заходами Наукового Т-ва ім. Шевченка в салі Музею Т-ва Святочна Академія в честь Івана Франка з нагоди відкриття нагробника на його могилі і з нагоди 17-тих роковин його смерти. На програму Академії зложаться наукові реферати про Івана Франка.

Дня 27-го травня 1933 р. в год. 8.45 вечором відбудеться у великій салі бувшої Фільгармонії (тепер кіна „Атлантік“) при вул. Скарбківській ч. 1. (біля Великого Театру) **Симфонічний Концерт** в честь Івана Франка.

II.

Дня 28-го травня в год. 7.30 (півосьмої) ранком відбудеться відкриття нагробника на Личаківському цвинтарі. Програма відкриття така:

1) Промова голови Комітету будови нагробника **ред. Василя Мудрого.**

2) „Ми жертвою в бою“ — в гармонізації **д-ра Ст. Людкевича** — відспівають мішані хори львівських товариств і підльвівських читалень.

3) „Присяга Батави“ — композиція д-ра Ст. Людкевича — відспівають мужеські хори „Сурми“ і „Бандуриста“. Хорами управляє **п. Іван Охримович.**

Безпосередньо по тім відбудеться дефіляда всіх учасників Свята перед нагробником. На похід через місто влада **не дозволила.**

Дня 28-го травня в годині 11.30 вполудне Симфонічний Концерт у салі Великого Міського Театру.

III.

Програма обох симфонічних концертів:

1) Лятошинський: Увертура до опери „Захар Беркут“ — симфонічна орхестра;

2) святочна промова **проф. Богдана Лепкого;**

3) а) Нижанківський-Франко: Поклін тобі, зівяла квітко; б) А. Рудницький-Франко: Фраґмент з „Мойсея“ — сольоспіви **Михайла Голинського** в супроводі орхестри;

3) Нижанківський-Франко: „Наймит“ — мішаний хор a capella Т-ва **„Львівський Боян“;**

5) І. Франко: „Мойсей“ XII. і XIII. пісня — деклямація п. **Ґеника-Березовського;**

6) А. Ревуцький: II. симфонія — симфонічна орхестра;

7) Барвінський-Франко: а) Ноктюрн і б) „Сонет“ — сольоспіви в супроводі симфонічної орхестри **Марії Сокіл;**

8) Ст. Людкевич-Франко: „Каменярі“ — симфонічна поема.

Диригенти: **М. Колесса** й **Антін Рудницький.**

IV.

У часі свята будуть розпродувати від Комітету будови нагробника металеві відзнаки по ціні 50 сот. (білі) і по ціні 40 сот. (жовті). Розпродажу цих відзнак з відбиткою нагробника

переводить і організує автор нагробника артист-різьбар **С. Литвиненко.** Весь прибуток з розпродажі призначений на нагробник. Крім того на святі продаватимуть листівки з фотографією нагробника по ціні 20 сот.

V.

Головними впорядчиками на цвинтарі і перед цвинтарем і головними керманичами технічного переведення свята відкриття є: **посол д-р Любомир Макарушка, Петро Петрик і Михайло Климкевич,** б. старшини УГА.

Усі впорядчики у числі до 300 будуть мати окремі відзнаки і їх розпорядкам мусять безумовно підчинятися всі учасники свята.

VI.

За порядок на обох симфонічних концертах відповідальні: посол. **Зенон Пеленський** і редактори: **Левко Лепкий, Софронів-Левицький і Роман Пашківський.**

В усіх справах, звязаних з участю в святі, а також з замовленнями білетів треба звертатися на адресу: Іван Полюга, Львів. Книгарня „Просвіти“, вул. Руська ч. 1.

Про всякі справи, звязані зі Святом, Комітет буде оголошувати в пресі комунікати, щоби таким чином інформувати про них своечасно громадянство.

КОМІТЕТ БУДОВИ НАГРОБНИКА ІВАНА ФРАНКА.

Ситуація грізніша ніж у 1914 р.

ПАРИЖ, 17. V. ПАТ. Надійшли тут інформації з Вашингтону, що американські політичні кола обсервують пильно події в Европі. На їхню думку, кріза, яку переживає тепер Европа, є може поважніша, ніж в 1914 р. перед вибухом світової війни. Білий Дім противний рішучо спробі нового збровння Німеччини. Якщо Німеччина домагається більшого забезпечення границь, то може його негайно одержати, зате рівноуправнення зброєнь може здобувати тільки етапами, приймаючи плян Мекдональда, змодифікований у Вашингтові. Збільшення морських зброєнь Німеччини потягне за собою таку саму акцію у Франції та Італії, а це знову викличе зброєння Японії й Англії, в дальших наслідках величезні видатки Зл. Держав на морські ціли. Політичні кола Зл. Держав переконані, що ані Франція, ані В. Британія не лишаться байдужі на зброєння Німеччини при теперішніх настроях, доведених Гітлером до кульмінаційної точки.

Флямандський університет.

Деякі анальогії. — Бельгійський уряд і флямандці. — Боротьба за флямандську школу.

Є багато анальогії у розвитку визвольних змагань поневолених народів. В цьому нема нічого дивного. Адже новочасне національне відродження явище загально світове. Це історичний процес, обумовлений скрізь цими самими господарсько-суспільними причинами та з однаковою соціольогічно-фільософічною ідеольогією. Масарик слушно звернув увагу на цю обставину у своїй клясичній розвідці „Чеське питання“ (1895), радючи використовувати анальогію, як дуже корисну методу при вивчанню сучасних національних рухів.

На мою думку, така метода може бути також доцільною й при соціольогічному зясуванню основ та перспектив української проблеми. Не треба боятися, коли такі анальогії знаходяться серед малих народів. У цьому не може бути нічого образливого або принижуючого для українського народу, як дехто гадає. Адже про значіння та вартість народу не рішає тільки його численність, або розмір території, яку він заселює. Конкретно кажучи під цей час поневолений нарід скорше може брати приклад і науку у малих народів та держав, як нпр. Данія, Швеція, Норвегія, Ісляндія або Катальонія, ніж у великих як нпр. Італія, Німеччина, Радянська Росія чи навіть Китай.

Ось через що я кілька разів звертав увагу на очевидну анальогію між визвольними змаганнями флямандців у Бельгії та положенням українців у Польщі. Цікаво, що націоналістичні польські кола чудово розуміють цю анальогію й через це так нервово реагують на останні досягнення та безсумнівні успіхи флямандського руху в Бельгії, що після світової війни від традиційної дефензиви перейшов до плянової та добре продуманої офензиви на всіх відтинках громадського й політичного фронту. Нещодавно „Курер Цодзенни Ілюстровани“ присвятив саме справі флямандського університету статтю, пересякнену глумливою іронією та патріотичним обуренням з приводу „державно-зрадницької“ поведінки флямандців по відношенню до Бельгії. Цей орган польського брукового націоналізму забув чомусь додати, що Бельгія від 1830 та аж до 1914 р. систематично нехтувала національні вимоги флямандців, трактуючи їх як нарід другої кляси, культурою менше вартний та немов історією засуджений на неминучу асиміляцію, себто офранцуження. Держава, що трактує своїх „альоженів“ як голоту, не може від них ждати чи вимагати льояльности, бо тільки раби мовчки ходять у свому ярмі. Нарід, що хоче бути вільний (а кожен нарід мріє і прямує до своєї волі) мусить протестувати проти своєї неволі. Славетна передмова до демократичної американської конституції імперативно наказує народові революційно боротися з владою, яка силоміць гальмує або загрожує його громадське та культурне життя. На цей шлях протиурядової себто протибельгійської боротьби стали флямандці. Якщо Бельгія не хоче задовольнити справедливих їхніх національних домагань, тоді вони здійснюватимуть своє право на національне самоозначення проти й навіть поза Бельгією.

Флямандська університетська справа дуже нагадує боротьбу за український університет у Львові. Історично й фактично. Підчас злуки Бельгії з Голяндією, після віденського конґресу голяндський уряд заснував у Ґенті, історичній столиці Фляндрії — університет, що в добі голяндського режіму (1816—1830) був головним культурним, науковим і літературним осередком флямандського національного відродження. Все це нараз і рішуче знищили після повстання сучасної Бельгії (1830), яка фактично пішла шляхом безоглядної примусової асиміляції флямандського населення, хоча конституційно забезпечила рівноправність обох народів і мов у цій новоутвореній державі з наявною орієнтацією в бік Франції й через це програмово ворожій до флямандського свого населення.

В середині минулого століття розпочалася вперта боротьба флямандців за здобуття своїх національних прав у Бельгії. В 1856 р. вони передали брюсельській владі докладно опрацьовану та обґрунтовану програму своїх національних вимог. Серед них було також домагання флямандського університету в Ґенті, який у 1830 р. був пофранцужений та став головним осередком культурної денаціоналізації Фляндрії, де ви-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ТРАВНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

Микола Хвильовий.

*(*1893 †1933.)*

На першу звістку про смерть письменника хапаєш за перо і чешеш хвейлетона. Даремне в редактора вимолювати, наче у вірителя, бодай тиждень мораторії. Кріза на фронті літературних звязків з Радянщиною; лекше дістати книжки та журнали з африканських кольоній, ніж з Харкова. Живемо чутками.

Чували ми, що М. Хвильовий має на половину монгольську кров, по батькові. Чували врядигоди про його гострі конфлікти з офіціяльним курсом на Кремль. Був бунтарем Хвильовий і водночас комісарем, боронив орієнтацію на західньо-европейську культуру і бабахкав дитирамби в честь „чека“.

Чи треба аж підглядати його приватне життя, щоби знати, скільки диссонансів і дисгармоній вміщувало його „я“, розгойдуване всіма пристрастями революції? Хвильовий приняв спадщину Винниченка: хотів плисти на хребті перших революційних бурунів, байдуже, до яких берегів вони пливуть. Ще раз повторяв гасло про нову, сильну людину і гукав, що треба притьмом вірвати з усіма путами минулого. Викидав зі себе слова, захлипуючись, пяний свідомістю, що може кричати про потребу нового життя.

Динамічна сила, що нею була надихана його вдача, пригадує нам усі псальми декадентів. Відчиніть Пшибишевського, молодого Гольца або Шляфа — дихне на вас тією самою невраcтенією, що не в силі запанувати над прикметником і дієсловом Хвильовий — істерик зеленої, мов молодість, революції. Він передає її какофонію з насолодою провідника, якому все вільно. Нехай зважиться хто не повірити, що він не вірить у перемогу святих ідей революції, а він йому: „Нумо, докажіть!“

А ці революційні ідеї? Вони корчаться, вються і скавулять від болю й реготу, що треба погодити Маркса, Геґля і всю буржуазну европейську культуру з останніми рішеннями Центр. Комітету і всією демаґоґією масового, півграмотного таваріща. У Хвильовому грає кров, наче від шампанського, змішаного з самогоном. Це його стиль. Стиль рятує в нього і мову варварську, як воляпік українізованих одеситів, і сюжети бідно-невибагливі, як хроніка офіціяльної державно-поліційної преси.

Його герої — здебільша „товариші“, що накипіли принципіяльними дискусіями і бються з принципами, навертають інших, загартовують себе, жертвують собою і розливаються ліричною ґамою вигуків та сподівань, каламутних, мов весняні струмки. Непевне, замрячене завтра, віра, що світ може піти шкеребеть від одної ударної кампанії — страшенне нагадує у Хвильового ті світанки, коли вертаються додому після нічної гульні втомлені життям богемісти. Хвильовий мав сміливість у нас перший бити словами, як цястуком по столі, і зараз після цього заливатись істеричним спазмом. Нехай думають, що хотять — і „товариші“ і буржуї.

І тому в нього стільки тої казьонної аґітки, що докочується до фільософії чрезвичайки і стільки контрреволюційної абракадабри: — що хто хоче, може вичитати. Хамелеонове я Хвильового дало йому змогу висловлювати і те, що він справді на мент відчував, і те, що хотів і мусів відчувати, щоби тільки залишитись передовим письменником — передовим ідеольоґічно, бо ідеольоґія грала в умовинах його праці ролю цензу та цензури.

Хто зна, чи Хвильовий не перший за революції звернув у нас увагу, як сильно змінився літературний стиль. Замісць хвилястих, наче степові обрії та хмаринки, мягеньких речень дав схвильовані, обривисті слова, мов перервані вистріли скорострілів. Недокінчені думки, нацятковані постаті, незясовані настрої — все розхолітане нервами, якби це були перерізані телеґрафічні дроти на шляху, де шугають супротивні, ворожі паровози.

Хвильовий закоханий у такі слова, як „перламутровий“ і „тоскно“. Дійсність запаморочує його симфонією барв і наводить нудьгу. Навіть тоді, коли він декламує про обнову дійсности. Сила Хвильового у тому, що він голосніше та сміливіше за інших ставив домагання про потребу звязків із культурою, як противаги просвітянству та халтурі, і ширина його таланту в тому, що там, де інші скоцюрбились з остраху, що назвуть їх контрреволюціонерами, він умів перекидом через голову ставати огнянопером співцем „загірньої комуни“.

І саме тому, що ті переходи в нього такі часті, такі хронічні, такі неминучі, він різкіше та вірніше, ніж інші, характеризує революційну істерію. Ця істерія — невіддільна частина всякої літератури, що хоче спасати народ і людство міцними словами. Досить Хвильовому перейти на справжній шпитальний сюжет — тоді він у свому царстві. „Повість про санаторійну зону“ — це ж „21 днів з життя неврастеніка“ О. Мірбо, підмащена революційною підливою.

Сучасна радянська література тратить в особі М. Хвильового письменника великих можливостей, здатного до всіх бунтів і всіх компромісів.

ші шари населення віддавна вже були офранцужені.

Звичайно, Брюссель категорично поборював і віртуозно саботував усі заходи щодо фляманизації ґентського університету. Правда, на папері видавалися час від часу закони про допущення навчання деяких предметів флямандською мовою у середніх школах; про заснування катедр фляманознавства. В 1886 р. у Ґенті заснували державну флямандську Академію Наук, але університет все лишався неприступною цитаделею войовничого антифлямінґантизму. Брюссель всіляко оминав навіть утраквізацію, що скорше чи пізніше мусілаб привести до фляманизації цієї школи.

Тимчасом приватно організувалася фляманська наука. Повставали фляманські наукові товариства, що на своїх конгресах раз-у-раз добивалися національного університету у Ґенті. Також фляманська студіююча молодь йшла в авангарді цієї боротьби за власний університет у стародавній столиці Фляндрії. Цю акцію енергійно підтримували всі фляманські національні організації та установи взагалі. Від 1896 р. її вела спеціяльна „високошкільна комісія", яка мала до своїх послуг власний орган **„Фляманська Висока Школа"**, де систематично пропагували справу спочатку фляманського університету в Ґенті, а відтак фляманизацію також технічних відділів цього університету. У міжчасі 1907—1909 рр. йшла головно ця акція.

О. І. Бочковський.

(Продовження буде).

Свято „Сільського Господаря" у Львові.

Дня 16. травня ц. р. відбулося свято „Сільського Господаря" у Львові, яке започаткувало низку таких свят у цілому краю. На свято, яке відбулося вечором у салях Української Бесіди, явилися представники наших господарських та культурно-освітніх установ, а саме Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Центросоюзу, Центробанку, Маслосоюзу, Народної Торговлі, Просвіти, Рідної Школи, Союзу Українок, Союзу Українських Купців і т. д., представники редакцій: „Діло", „Новий Час", „Свобода", „Громадський Голос", „Кооперативна Республика, „Господарсько-Кооперативний Часопис", „Нова Зоря", „Правда", „Народня Справа" і інших, а далі представники нашого господарського та політичного світу. Крім цього вшанували це свято своєю присутністю Преосв. **Кир Никита Будка**, Всесв. о. мітрат Базюк та вищі духовні достойники. Разом було зібраних делеґатів ріжних наших установ та представників громадянства поверх сто осіб.

Свято відкрив в імені недужого президента Т-ва „Сільський Господар" о. мітрата Тита Войнаровського заступник президента посол **Остап Луцький**, який у прегарній промові зясував ролю українського села та українського хліборобського стану у розвитку нації, а зокрема підкреслив вагу села і землі як того чинника, який на протязі століть вспів передержати нашу націю через лихоліття великих світових заверюх та втримати її перед загибілю і винародовленням. Звертаючися до провідників західної вітки українського народу, які прийшли на свято „Сільського Господаря", щоби вшанувати змагання нашого селянства, яке працює в рямцях своєї власної хліборобської орґанізації, закликав до співпраці усіх наших чинників над двигненням нашого селянства, ядра і хребта нашого народу.

З черги виголосив святочний реферат заступник президента „Сільського Господаря" сенатор **інж. Юліян Павликовський** на тему „Молодь у праці Сільського Господаря". Референт представив розвиток наших аграрних відносин на західних землях, а зокрема положення нашого селянина від кінця XIV. століття по рік 1848, себто за час від коли наше село попало під володіння чужого елементу аж до часу, доки звільнене від панщини могло почати нове, самостійне господарське життя. По тім представив дійсне обличча знесення панщини та те величезне лихоліття, яке після цього прийшлося витерпіти нашому народові аж до часу, коли у народні маси поплила широкою струєю освітна та політична робота та коли наш нарід почав организуватися на всіх ділянках народного життя. На цім тлі розвитку нашого села представив спроби організації першого нашого господарського товариства у році 1848 та всі ті задуми наших народних керманичів, які були від того часу аж до року 1898, коли то два брати отці Т. і В. Дуткевичі приступили до заснування місцевого хліборобського Товариства в Олеську, якому дали назву „Сільський Господар". З черги перейшов референт розвиток цієї установи за час 35-ліття її діяльности, підкреслюючи при цьому величезні заслуги покійного д-ра Е. Олесницького та інших керманичів цієї нашої інституції. На тлі розвитку „Сільського Господаря" зясував референт ці заходи, які Товариство робило і робить у напрямку хліборобського вишколу сільської молоді, щоби оперти свою роботу на тому елементі нашого села, який у майбутньому стане спадкоємцем всьої роботи як у господарській, так і в інших ділянках нашої народньої праці. Опісля перейшов коротко історію розвитку ідеї хліборобського вишколу молоді у нас, яка починається ініціятивою нашого економіста Ржепецького у його публікаціях, виданих у Бердичеві 1919 р., а яку потім переняв та розвинув „Господарсько-Кооперативний Часопис", видаваний в 1921 р. „Сільським Господарем". По тім начеркнув, як на основі порозуміння усіх наших установ перебрав „Сільський Госп." роботу над хліборобським вишколом молоді, перейшов коротко програму цієї роботи та вказав на ті практичні праці, які тепер „Сільський Господар" у цій ділянці переводить. Референт закінчив вказанням на велике значіння свят „Сільського Господаря", які від шести літ робить це Товариство, а які мають велике виховне значіння для нашого села, а разом з тим для започаткування так важної роботи як хліборобський вишкіл нашої сільської молоді. У цьому році на своє свято видав „Сільський Господар" гасло поширити роботу над вишколом молоді, а початок для цього робить власне отце інавґураційне свято у Львові.

Присутні вислухали цього реферату з великою увагою. Це поважне свято, яке започатковує такі свята у цілому краю згуртувало у гостях „Сільського Господаря" весь наш народній провід, а це є запорукою, що цей провід допоможе нашій хліборобській орґанізації в цілому краю до того, щоби праця „Сільського Господаря" находила всюди належне приняття і підтримку від інших наших орґанізацій.

—o—

Життя нашого зорґанізованого жіноцтва.

Резолюції ухвалені Загальними Зборами Матірного Товариства „Союз Українок", які відбулися 8-го й 9-го травня 1933 р. у Львові.

I. ПРОГРАМОВІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

1. Загальні Збори С. У., що радили дня 8. і 9. травня 1933 р. у Львові, приняли такі постанови:

Важкий і відповідальний момент, який переживає Українська Нація, вимагає від українського жіноцтва вияву якнайбільшої енергії у праці на всіх ділянках громадянського життя. Зокрема важні завдання, які стоять перед краєвою жіночою орґанізацією С. У., вимагають повної консолідації жіночих сил, єдности та скріплення внутрішньої дисципліни в орґанізації.

2. Маючи на увазі велику ролю, яка припадає українській жінці у змаганнях Нації, та в творенні національної культури, Загальні Збори доручають Головному Виділові стояти й далі на сторожі прав, які належать українській жінці серед власного громадянства.

II. РЕЗОЛЮЦІЇ В ОРҐАНІЗАЦІЙНИХ СПРАВАХ.

Загальні Збори С. У. вважають найважнішим завданням в орґанізаційній ділянці на черговий рік поглиблення орґанізаційної сітки через:

1. Скріплення звязків між Кружками й Філіями С. У. з одного боку та Філіями і Централею — з другого боку.

2. Через наладнання діло- й книговодства у Філіях і Кружках та докладну реєстрацію членів.

3. Через удержування Філіями (евентуально кількома спільно) постійних орґанізаторок, самостійно, або разом з П. С. К.

4. Через районові міжфіліяльні зїзди, для обміну думок про методи орґанізаційної праці.

III. ГОСПОДАРСЬКІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

1. У праці над піднесенням економічного рівня нашого жіноцтва вважають Загальні Збори конечним продовжувати акцію курсів куховарства, та домашнього господарства в краю.

2. Загальні Збори стверджують велику недостачу кваліфікованих інструкторок жіночого господарства та куховарства і тому вважають конечним істнування у краю жіночої господарської школи середнього типу. Зокрема орґанізоване жіноцтво привітало би з великою радістю призначення на таку школу фундації бл. п. О. Фолиса в Скнилові.

3. Зважнивши факт, що доцільна експльоатація одиноких ділянок сільського господарства, т. зв. жіночого господарства, може значно влекшити нашому селянству вихід із сучасної господарської скрути, Загальні Збори звертаються до Краєвого Товариства: „Сільський Господар" з гарячим закликом зготовити докладні пляни аґрономічної праці серед сільського жіноцтва, а зокрема пляни масових сільсько-господарських жіночих курсів, та доручити своїм повітовим аґрономам їх виконання.

IV. РЕЗОЛЮЦІЇ У КООПЕРАТИВНИХ СПРАВАХ.

1. Кооперативна нарада, що відбулася у рямцях Загальних Зборів С. У., одобрює предложений плян праці на рік 1933, оголошений в „Жіночій Долі" ч. 7. 1933 р.

2. Приймає за гасло праці на 1933 р.: „Скріпім нашу кооперацію масовим членством жіноцтва".

3. Взиває Кооперативний Провід звернути якнайбільшу увагу на ведення кооперативної пропаганди серед жіноцтва й дати матеріяльну піддержку кооперативним секціям при Союзі Українок для переведення їхньої праці.

4. Взиває кооперативні секції при Союзі Українок передплачувати „Господарсько-Кооперативний Часопис".

5. Уважає корисним уладжувати рівночасно з кожночасними Загальними Зборами Союзу Українок — кооперативну нараду, яка обговорила би кооперативні справи серед жіноцтва.

V. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ АКЦІЇ „СВІЙ ДО СВОГО".

Загальні Збори оцінюють велику вагу, яку для Нації, як під оглядом господарським, так і політичним має власний промисл і торговля; тому з вдоволенням твердують, що зорґанізоване жіноцтво причинилося у звітовому році до поширення серед нашого загалу, та до частинного зреалізування гасла: „свій до свого". Одначе для повного успіху цеї акції треба дальшої, пильної уваги та послідовности цілого громадянства, зокрема жіноцтва. Тому Загальні Збори закликають усіх своїх членів:

1. Переводити на кожному кроці гасло: „свій до свого" у життя.

2. Пропаґувати його серед свого оточення.

VI. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОЇ Й ПРОТИНІКОТИННОЇ АКЦІЇ.

Розуміючи вагу протиалькогольної й протинікотинної акції, Загальні Збори рішають:

1. Ціле орґанізоване українське жіноцтво повинно станути до боротьби з алькоголем і нікотиною.

2. Не вживати алькоголю й нікотини та виховувати свої діти в протиалькогольному й протинікотинному дусі.

3. Впливати на своє отрчення, щоби не пило й не курило.

4. Всі забави й приняття влаштовувати без алькоголю й нікотини.

VII. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ПЛЕКАННЯ НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА.

Загальні Збори Союзу Українок, навязуючи до давних традицій жіночих товариств та започаткованої праці окремого реферату для справ народнього мистецтва при Г. В., рішають:

1. Оживити серед жіноцтва зацікавлення народнім мистецтвом при допомозі рефератів, виставок і т. п.

2. Зберігати серед сільського жіноцтва місцеву народню ношу, там де вона ще захована, та пропаґувати її в стилевих зразках (бодай як святочний одяг) серед жіноцтва усіх шарів нашої суспільности.

3. Виготовити при допомозі Філій і Кружків С. У. оригінальну збірку предметів народньої творчости для науково-музейних цілей.

VIII. РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ ЗВЯЗКІВ З МІЖНАРОДНІМИ ЖІНОЧИМИ ОРҐАНІЗАЦІЯМИ.

1. Загальні Збори стверджують з вдоволенням, що завдяки праці Головного Виділу та жертвенности Філій і Кружків С. У. й наших заморських Сестер, Союз Українок поширив та закріпив у звітовому році свої звязки з міжнародніми жіночими орґанізаціями.

2. Доручають Головному Виділові присвятити й у черговому році пильну увагу цій справі — при матеріяльній піддержці з боку організованого жіноцтва.

IX. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСУ.

З нагоди 50-літніх роковин заснування першої української жіночої організації, які припадають в 1934 р., Загальні Збори рішають скликати літом 1934 р. Український Жіночий Конгрес у Станиславові. Загальні Збори доручають Головному Виділові С. У. покликати до життя у найближчих тижнях конгресовий комітет та конгресові комісії, які займуться підготовкою й організацією конгресу. Загальні Збори накладають на Філії і Кружки С. У. та ціле зорганізоване жіноцтво обовязок виконати буджет, який устійнить конгресовий комітет.

X. РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ МОЛОДІ.

1. Загальні Збори стверджують велику вагу організації молодшого жіночого покоління в рямцях „Союзу Українок" та накладають на Виділи Філій та Кружків С. У. обовязок присвятити цій справі пильну увагу.

2. Найкращою формою співпраці молоді в С. У. вважають Загальні Збори безпосередню її участь у нашій організації, без виділювання в окремі секції.

3. Одначе колиб льокальні умовини вимагали згуртування молодших членів Т-ва в окремих т. зв. секціях молоді, то це може статися лише на основі правильника, затвердженого Г. В. С. У.

XI. РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ ЖІНОЧОГО ЖУРНАЛУ „ЖІНОЧА ДОЛЯ".

1. Загальні Збори ухвалюють признання й подяку Видавництву й Редакції журналу „Жіноча Доля" за дотеперішню велику працю в користь організації українського жіноцтва.

2. Загальні Збори взивають Філії та Кружки С. У. безумовно стати передплатниками жіночого журналу „Жіноча Доля", ставити усім членам Філіяльних та Кружкових Виділів обовязок передплачувати її та пропагувати як найенергічніше серед усіх членів товариства й загалу жіноцтва. Молодому жіноцтву Загальні Збори поручають зокрема гаряче „Світ Молоді".

—o—

Відозва Рузвельта до 44 держав.

В справі світового розброєння та замирення.

ВАШИНГТОН, 17. V. ПАТ. Президент Рузвельт оголосив відозву, в якій закликає провідних мужів усіх держав зменшити зброєння, занехати мілітаристичну акцію та прилучитися до руху, що має за меті забезпечити мир і господарську відбудову. До того руху належить розброїна конференція та майбутня господарська конференція. Рузвельт радить приняти плян Мекдональда, що домагається редукції французьких зброєнь, стабілізації німецьких зброєнь і має на меті ввести в життя консультаційний пакт для зміцнення миру. Опісля радить порозумітися на господарській конференції та заключити умову, на основі якої ніхто не буде побільшувати своїх теперішніх зброєнь, а всі держави пиречуть собі, що не будуть висилати своїх військ на границю.

Всупереч давній дипломатичній практиці відозва Рузвельта спрямована безпосередньо до королів і президентів 44 народів, які будуть репрезентовані на світовій господарській конференції, між ними й до Радянщини.

Відгук у Німеччині.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. У відозві през. Рузвельта преса добачує спробу посередництва між Німеччиною і великими державами та підкреслює як знаменний момент участь Америки в европейських справах. Помимо того преса ставиться в резерву, зазначуючи, що відкинення німецької рівноправности може стягнути поважні наслідки.

Англійський голос.

ЛЬОНДОН, 17. V. ПАТ. В часі обіду, виданого одним льондонським клюбом для вшанування поворот Мекдональда з Америки, англійський премієр виголосив промову, в якій обговорюючи відозву Рузвельта, заявив:

Сьогоднішній день є майже історичний. Америка отверто кидається вперед з розвиненими вітрилами, з гарною відвагою та детермінацією, входячи на новий шлях. Тепер на основі власної деклярації Америка не буде байдужа до ніякої справи що торкається миру на світі.

Виховання молоді у християнському дусі.

Про науку в Малій Семинарії у Львові.

Церкві завсіди лежало на серці виховання молоді, а в першу чергу все займалася вона тими молоденькими хлопцями, які прикметами свого серця та ума подавали надію, що колись схочуть бути священиками, робітниками у Христовій винниці. „Живо богате, а робітників обмаль" — справжніх, щирих, відданих всією душею своїй праці робітників.

Цьому бажанню церкви — підготовити якнайбільшу скількість гідних кандидатів до духовного звання, — завдячують своє оснування на Заході т. зв. Малі Семинарії. Ідучи за тим бажанням і потребою Церкви, відкрив Високопреосв. Митрополит Андрей у нашій АЕпархії ще в 1919 р. таку Малу Семинарію під покровом св. свщм. Йосафата.

Початково завдання нової інституції обмежувалося до того, що хлопці, учні львівських серед. шкіл, мешкали в інтернаті, де діставали виховання, згідне з духом христ.-католицької віри й моралі. Але вже від шк. року 1930/31 Мала Семинарія поширила свою діяльність. У цьому році основано також власну школу (тоді VI., VII. і VIII. клясу з програмою клясичної гімназії). Відтоді питомці Малої Семинарії не тільки мешкають в Інституті св. Йосафата, але й науку можуть побирати у своїй власній, повній християнського духа школі.

В цьому шк. році (1932/33) були 4 кляси: I., II., VII. і VIII. Започатковане діло розвиваєтьця гарно і є повна надія, що за кілька літ повстане ціла, взірцево зорганізована середня школа, з якої виходитимуть рік-річно десятки відданих свому народові і Церкві юнаків. Дирекція прямує до того, щоби створити шість кляс, які будуть відповідати I—VI. клясам гімназії, і дволітній лицей, що відповідав би VII. і VIII. клясі. Дві перші кляси будуть підбудовою, що в ній подаватимуть науку згідно з програмою зреформованої V. і VI. кл. вселюдної школи, себто науки української і польської мови, історії, географії, математики, природи, рисунків, руханки, співу, — але крім того ще й науку латини від I. кл. і німецької мови від II. кляси (себто предметів, яких зреформована, нова школа не буде на тому ступені подавати).

Кляси від III.—VI. відповідатимуть клясам I.—IV. нової, зреформованої гімназії, але з тим поширенням, що дальше буде продовжуватись навчання латини, розпочате в I. клясі, і німецької мови, розпочате у II. клясі, — а крім цього прийде від IV. кл. навчання грецької мови. У вищих клясах, крім цих предметів, подаватимуть науку одної зі світових мов (англійської або французької).

Як видно з цього, наука у школі Малої Семинарії обійматиме далеко ширші межі, ніж у майбутніх світських школах. Це й не дивне, коли добре усвідомимо собі ті велитенські завдання, що їх до священика, як провідника народу, ставить сучасне життя.

Одначе Митр. Ординаріят і Дирекція школи дуже добре розуміють, що не всі „званні будуть ізбранними", не кожний, що найдеться у Малій Семинарії, зможе і схоче пізніше посвятитися духовному званню. Тому саме програма навчання буде достроєна до кожночасної програми світських середніх шкіл, щоби кожний питомець кожної хвилини, без страти шкільного року, міг здати іспит у державній школі.

Митрополичий Ординаріят подає отсі відомости про цю виховну установу до відома ОО. Парохам і Катехитам, щоби, розуміючи її вагу для християнського виховання молоді та потребу для скріплення св. Церкви, повчали про це своїх парохіян та заохочували їх віддати своїх дітей до тої християнської школи.

Цей обовязок лежить на ОО. Парохах і Катехитах зокрема тепер, коли кінчиться шкільний рік і багато батьків застановляється над тим куди дати свою дитину.

За ближчими вказівками звертатися просто до Дирекції Малої Семинарії у Львові, вул. Сикстуська ч. 39/а.

Австрійсько баварське закукурічення.

ВІДЕНЬ, 17. V. ПАТ. Баварський міністр Франк заповів намір виголосити при допомозі радія промову. З австрійського боку загрожено, що якби Франк виголосив таку промову, тоді один австрійський міністр одночасно буде промовляти через радіо і подасть причини видалення баварського міністра з Австрії.

Австрійська влада видалила з Австрії мужа довіря Гітлера, посла до Райхстаґу д-ра Теодора Габіхта, що на університеті в Ґрацу виступив проти австрійського уряду.

—o—

Протирадянські репресії в Німеччині.

МОСКВА, 17. V. ПАТ. З радянських джерел повідомляють про нові протирадянські виступи німецької влади. Багато радянських громадян виїхало з території Німеччини. Вчора переведено ревізію в радянсько-німецькому підприємстві Дерутра в Гамбурзі, що спричинило новий протест радянського консуля в Гамбурзі.

Протинімецькі демонстрації в Будапешті.

У звязку з промовою посла німецької меншини проф. Бляєра в парляменті, що вказав на переслідування німецького шкільництва на Угорщині, делеґація студентів будапештенського університету удалася до декана фільософічного виділу, щоби зажадати усунення проф. Бляєра з його становища. Одначе декан студентів не приняв. Наслідком того вони обкидали гнилими яйцями викладову салю Бляєра, здерли візитівку з дверей кабінету, опісля пішли в числі пів тисячки під мешкання Бляєра й обкинули вікна яйцями та камінням. Поліція арештувала 56 демонстрантів.

Репресії проти соціял-демократів.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. Конфіската майна соціял-демократичної партії в Німеччині й арештування серед соціялістів тревають дальше. В Бремі засеквестровано маєток фірми Шмальфельд вартости 885 тисяч марок, яку признано експозитурою соціял-демократичної партії. Будинок видавництва „Бремер Фолькцайтунг" і партійний дім обсадили поліційні відділи і штурмовики.

З Кельонії повідомляють про арештування двох місцевих провідників соціял-демократів під закидом, що пробували перевести до Данії акти б. президії поліції в Альтоні. Багато провідників соц.-дем. партії з б. мін. внутр справ Баденії відставлено до концентраційних таборів. Вартість сконфіскованого майна соц.-дем. партії в Бравншвайґу обчисляють на пів міліона марок.

Протиревізіоністичні демонстрації Малої Антанти.

БУКАРЕШТ, 17. V. ПАТ. На 28. ц. м. заповіджено в Букарешті великі антиревізіоністичні демонстрації. Подібні демонстрації відбудуться теж у Чехословаччині й Югославії. Демонстрації будуть спрямовані проти ідеї ревізіонізму та небезпеки, що загрожує мирові.

Розєм між підприємствами і робітниками.

БЕРЛІН, 17. V. ПАТ. Господарський комісар республики д-р Веґенер і шеф робітничого фронту д-р Лей оголосили відозву, що встановлює 8-тижневий розєм між працедавцями і робітниками у всіх німецьких підприємствах. Відозва осуджує гостро приготовлювання страйків і льокавтів, заявляючи, що в сучасну пору вони лежать в інтересі ворогів.

НАЗВАВ ДОЛЬФУСА ЗРАДНИКОМ.

ВІДЕНЬ, 17. V. ПАТ. Часописи повідомляють, що про поведінку міністра Франка супроти австрійського уряду говорить уступ його промови, яку виголосив у Грацу, в якім порівняв канцлера Дольфуса зі зрадником, який видав у французькі руки тирольського героя Андрія Гофера.

Далі часописи повідомляють, що нац. соціялісти в Грацу випустили на вулиці міста собаку та безрогу з написом „Дольфус".

—o—

ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ СРІБНОЇ ВАЛЮТИ.

ВАШИНГТОН, 17. V. ПАТ. Конференція представників господарських кол. Зл. Держав, Канади та Мехіка довела до порозуміння в справі регабілітації срібної валюти. Ухвалили привернути природний титул срібним монетам і заступити дрібні монети срібними грішми.

—o—

Китайська пропозиція для Радянщини.

МОСКВА, 17. V. ПАТ. Преса повідомляє із Шангаю, що 11. ц. м. китайський міністер закордонних справ у Нанкіні звернувся до радянського амбасадора Богомолова з пропозицією переговорів в справі пакту про неагресію між Радянщиною і Китаєм. Предложений проект має м. ін. постанову, що має на меті унеможливити продаж східно-китайської залізниці та удержування офіціяльних звязків з новою манджурською державою. Амбасадор Богомолов переслав пропозицію нанкінського уряду до Москви.

—o—

Війна в Південній Америці.

ПАРИЖ, 17. V. ПАТ. Хоча Болівія заповіла, що приступить до мирових переговорів, з Асумпціон наспіла вістка про напад парагвайських військ на війська болівійські на відтинку Зентено. В бою полягло 100 болівійських вояків і 3 старшин.

З музичного життя.

Концерт М. Сокіл, М. Голинського й А. Рудницького у Станиславові.

Концерт М. Сокіл, М. Голинського й А. Рудницького, що відбувся в суботу 13. ц. м. у Станиславові, дав слухачам дійсну насолоду, таку, яку повинен мати слухач на кожнім концерті. Цей вечір був також взірцем, як повинна бути уложена програма, коли маємо слухати не тільки того, хто, але й що співає.

Про виконавців не треба хіба багато писати, бо вони вже добре відомі зі своїх виступів на станиславівських концертах,а також із часописних звітів. Голинський дав нам змогу почути дві нові пісні: Балтаровича „Прощання" і Чедільського „Коли часом" і вложив у їх виконання не тільки богацтво свого голосу, але також інтерпретації. Шкода тільки, що не засту-

пив Лисенкової „Ой одна я, одна" іншою піснею, більше підходячою мужеському голосові. П-і Сокіл співала по мистецьки; виконання обох пісень Ріхарда Штравса було таке повне сили, душі і зрозуміння, що кращого не можна собі уявити.

Оперові арії, які творили другу частину концерту у виконанні обоїх співаків окремо і разом у дуеті, могли доказати, що оперові арії і без сценічної обстанови можуть викликати враження сцени. Зі співаками співпрацював знаменито піяніст п. А. Рудницький, виконуючи фортепянові партії.

Шкода тільки, що була трохи непригожа пора для концерту і тому публики було менше, як звичайно. **О. З.**

Концерт В. Тисяка у Підгайцях.

В неділю 14. ц. м. виступив тут з власним концертом д-р В. Тисяк, що здобув собі велику симпатію тут. громадянства. Милий теноровий голос, свобідне виконання поодиноких творів та складно дібрана програма вдоволили вповні слухачів. Усім тим, що вперше чули Тисяка, залишиться його голос на все в памяті. Акомпаніювала дискретно п. Л. Княгиницька. Салю виповнила майже виключно сама інтелігенція, з

чого видно, що всякі наші імпрези проходилиб з повним успіхом, колиб так ними більше наша інтелігентна громада цікавилася. Тоді не булоб того, що публика на наших виставах складається переважно з жидів, як це було у нас нпр. на ревіях „Цвіркуна".

Р. М. Богородченко.

—o—

Свячене.

В чит. „Просвіти" на Знесінні.

В мин. неділю відбулося в домівці чит. „Просвіти" на Знесінні Новім під Львовом спільне свячене громадян цього передмістя. За столами засіли члени читальні і інших знесінських установ, поруч них еп. Будка, делегати центральних установ, преси, місцевий душпастир о. Харина та чільніші громадяни. Після посвячення свяченого та короткої промови о. ред. Марисюка ЧСВВ, поділилися громадяни свяченим яйцем та серед промов (еп. Будка, ред. А. Курдидик, заст. голови читальні і М. Дужий) та щирої розмови провели сердечно вечір. Вражав на салі тільки брак молоді.

Тогож дня скінчилася на Знесінні місія під проводом оо. Василіян, що тревала цілий тиждень. Вона була одним з етапів церковно-народної праці в цьому передмісті, що під проводом меткого о. Харини почало, відколи він прийшов туди, рішучий поворот до свого відродження. В місії взяли участь усі без виїмку громадяни обох Знесінь, а закінчення її було великим церковно-національним святом. **(а).**

—o—

НОВИНКИ

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.ІІІ., урядує кожного вівтірка і пятниці від год. 4 до 6 попол. Пораду дають молоді з укінченою народньою школою. 1—2

— **Конфіската „Діла".** Попереднє (125) число „Діла" сконфіскувало городське старосвто, счеркнувши дві новинки.

— **Перед висилкою дітей на села.** Наближається час організування міських таборів та шкілок для молоді й дітей. Слід при тому тямити, що горбковиця (туберкульоза) серед дітей досить сильно поширена. Особливо слід тямити, що буває чимало випадків т. зв. отвертої горбковиці, себто стану, коли хорий виділює прутні горбковиці, при чому дитина навіть дуже добре виглядає і її важкого стану, а ще більше її небезпечности, як розносщика прутнів гобковиці, дуже часто на перший погляд не можна пізнати. Тому були би побажаним, щоби всі діти, які гуртуються в таборах та шкілках, були перед приняттям сумлінно оглядані лікарем. — **Д-р Роман Могильницький.**

— **Арештування серед познанських ендеків.** Познанська поліція перевела в мешканнях трьох провідників ендецької молоді в академічному домі ревізії та арештувала Яна Вигановського, Яна Шищинського й Зб. Садковського, редакторів ріжних органів для молоді. Крім того арештували студентів Ст. Янішевського і Сецеховича та розвязали т-во „Стратосфера".

— **Поворот польських летунів із СРСР.** У середу в год. 12.16 осів на летунському майдані в Скнилові біля Львова летун. кап. Баян, який відлетів із Ленінграду в год. 5.45. Дорогу до Львова відбув без перерви. Небаром після цього прилетів до Скнилова другий учасник лету до СРСР. кап. Дудзінський. Оба вони тепер летять до Відня через Катовиці, бо атмосферичні умовини над Карпатами некорисні, тому тяжко булоб передістатися крізь густі мряки, що нависли низько.

— **З діяльности „УФОТО".** З весняним сезоном приступає Українське Фотографічне Товариство у Львові до видавання фото-журналу п. н. „Світло і Тінь". Журнал цей формату 24×30 цм. з гарним ілюстраційним вкладом появиться ще цього місяця. Рівночасно, як і попередніх літ, розпочинаємо з днем 20. травня фотографічний курс для початкуючих аматорів у власній домівці при вул. Ходоровського 15. Темничка і читальня відкриті що понеділка і четверга від год. 17-ої до 19-ої в домівці Т-ва. Що суботи ширші сходини членів з гутіркою і рефератами. В найближчу суботу 20. ц. м. в год. 19.30 виголосить п. О. Мох реферат на тему „Яких платівок до чого вживати".

— **Письменні іспити зрілости** у львівських гімназіях починаються в понеділок 22. травня.

— **Іспити зрілости для екстерністів.** Львівська шк. кураторія зарядила, що іспити зрілости для екстерністів середніх шкіл будуть відбуватися в правильних речинцях іспитів зрілости учеників середніх шкіл, себто зимою в січні та лютім, а весною в травні та червні. Тому устають дотеперішні речинці для екстерністів, себто весняний в березні та квітні та осінній в вересні й жовтні. Просьби в справі допущення до іспитів зрілости екстерністи мають вносити на зимовий речинець до 30. вересня попереднього року, а на осінній речинець до 15. лютого б. р. У справі залучників обовязують дотеперішні зарядження з цією зміною, що іспитову таксу треба вплачувати на конто ПКО Скарбової Палати І. у Львові ч. 502.000.

— **Нова трамваєва лінія.** На засіданні фінансової секції ради міста Львова ухвалили будову трамваєвої лінії від вул. св. Софії через вул. Понінського до Персенківки. Робота має початися вже в найближчому часі.

— **Пачкарство.** Комісаріяти прикордонної сторожі у Львові та Перемишлі впали на слід великої пачкарської афери, в яку вмішаних є немало купців зі Львова, Варшави, Кракова, Самбора й інших міст. Функціонарі сторожі перевели ревізії в ріжних містах і сконфіскували багато перепачкованих запальничок, сахарини, шовку, мережок і т. і.

— **Трамвай наїхав на віз.** На вул. Янівській у Львові трамвай наїхав на віз Ад. Зільбермана. Коні й віз перевернулися, Зільберман, його син Герман і бляхарський помічник при цьому сильно поранилися. Син вийшов із катастрофи з кількома поломаними ребрами. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю.

— **Загадочне вбивство.** В ярі у Вірменському лісі на Погулянці під Львовом відкрили прохожі людську руку, що виставала спід купи старого листя. Повідомлені про це слідчі органи розгорнули листя і найшли трупа коло 20-літнього мужчини, обдертого з одежі. Познаки вказували на те, що його вбито деінде й укинуто в ярі, де пролежав кілька днів. Тіло відставлено до інституту судової медицини.

— **Признався до вбивства.** Вбивник своєї тітки Лейзор Блексберг у Перемишлі признався щойно в середу перед слідчим суддею до злочину. Він у суботу ждав перед домом Пфеферової, поки її чоловік і син не пішли до божниці. Щойно тоді вийшов у хату та зажадав від тітки, аби позичила йому грошей. Коли вона відповіла, що не дасть йому грошей, бо він бандит, вдарив її залізною штабою, а потім іще пробив кілька разів ножом. Добре того не тямить, бо був схвильований. Потім вложив голову у ведро води та зараз пішов додому та переодягнувся. Хотів поїхати до Ярослава, побавитися там яких два дні, а потім покінчити самогубством. У Ярославі його арештували.

— **Самогубство урядовця.** В Коломиї відобрав собі життя секретар скарбового уряду Євген Труш, повісившися у власному домі. Причиною самогубства була невилічима хороба.

— **Згоріло 90 загород.** В Гушині біля Рівного впало жертвою пожежі 90 господарських загород. У вогні втратило життя 8 осіб, а багато тяжко попеклося. 400 людей залишилося без даху над головою.

— **Пожежа.** В будинках о. Кисілевського, пароха в Хлібичині (Снятинщина) вибухла пожежа. Згоріла стодола з немолоченим збіжем і шопа з мертвим інвентарем.

— **Катастрофальний землетрус в Греції.** Як повідомляють з Атен, на цілім хальдикійськім півострові відчули сильний землетрус, від якого завалилося багато домів. Найбільше потерпіла місцевість Вольвіс, що на половину щезла з поверхні землі. Мешканці міст і сіл вибігли на вулиці, городи й широкі простори, а тоді землетрус повторився й почали валитися доми. Серед звалищ погибло багато людей. Населення ночує під голим небом. Влада зорганізувала ратункову акцію.

— **Літературну нагороду міста Фльоренції** признано італійському письменникові Папіні, авторові „Життя Христа", за його останній твір п. з. „Живий Данте". Жирі запропонувало спершу надати нагороду премієрові Мусоліні за його книжку п. з. „Життя Арнольда", присвячену його братові, що помер недавно. Однак Мусоліні на це не згодився.

— **Знищили 15 тисяч літрів молока.** З Ню-Йорку повідомляють, що 400 страйкуючих фармерів задержало чотири великі вози з 15.000 літрами молока і виляли в рів. На місце прибула поліція, однак не могла вже припинити саботажу. Між поліцією і фармерами прийшло до завзятої бійки. Поліцисти виступали зі слізним газом, наслідком чого багато фармерів мусіло уступити.

— **На докінчення будови нагробника І. Франкові** за час від 26. квітня до 17. травня ц. р. зложили: Небиловець Яків, Львів 5, чит. „Просвіти", Печенія 3.50, філ. „Просвіти", Теребовля 20, філ. „Просвіти", Перемишль 10, Кооп. Союз, Сокаль 5, Нар. Дім, Бережани 1.40, філ. „Просвіти", Тисьмениця 5, філ. „Просвіти", Долина 5, філ. „Просвіти", Монастириська 5, д-р Лесь Кульчицький, Львів 10, Нар. Дім, Ходорів 12, філ. „Просвіти", Бережани 30.50, філ. „Просвіти". Стоги 15. — Разом 127 зол 40 сот.

Дописи.

ПІДГАЙЦІ.

Гостина „Цвіркуна". До нашого міста загостив на кілька вистав львівський ревієвий театр „Цвіркун" під дир. п. Остої-Залуцького. Добра гра, добрі актори й орхестра запевнили „Цвіркунові" успіх, доказом чого те, що театр дав за порядком шість ревій. Особливо подобалася пара танцюристів: п. Смірнов (?) і п. Лозинська, що стали улюбленцями підгаєцької публики. Добрий також п. Остоя, особливо в жидівських ролях і настроєвих картинах. Конференсієрці п. Мельника побажатиб менше наівности. — При цій нагоді треба конче звернути увагу на те, щоби члени „Цвіркуна", без огляду на народність, говорили виключно українською мовою і між собою і з посторонніми людьми.

ГОРОДОК.

Концерт у честь Шевченка. Заходом усіх українських установ Городка за ініціятивою філії „Просвіти" улаштовано дня 19. та 26. III. ц. р. величавий концерт у честь Шевченка. В програму входили: „Заповіт" О. Тиша та „Ой, Морозе" Людкевича, які виконав мішаний хор читальні „Просвіти" в Городку під батутою п. Евстаха Мельника. Хор цей гарно зіспіваний і має заслужену славу, а прегарні народні строї хористів та хористок веселили око глядачів. Мужеський хор під батутою просвітнього діяча й організатора п. Петра Кушніра виконав твір Людкевича: „Косар" та Стеценка: „Сон". Співала академічна молодь та члени „Сокола". Симпатичний жіночий хор філії „Союзу Українок" та Марійського Товариства Паннчочок полонив слухачів дбайливо приготованими творами: Левицького „Сон" та Воробкевича: „Ой, чогож ти почорніло". Прегарне сольо п. Томкової Володимири та її із зрозумінням виголошена деклямація „Осії глава XIV" слушно збирали бурю оплесків. Її заслугою, як також п. інж. Паламарчука і п. Горонівної, голови „Мар. Т-ва Паннчочок", було прегарне удекоровання салі та сцени, якого Городок ще не бачив. Скрипкове сольо студ. Артема Цегельського репрезентувало інструментальну часть концерту. Без закиду випала деклямація „Тополі", що її виконала п. Душеньківна. Деклямація мужеська випала слабо. Кульмінаційною точкою першого концерту була промова-відчит інж. Романа Паламарчука під заг.: „Ідея самостійности України в творах Шевченка". Відчит цей був так дбайливо оброблений, що варто його опублікувати для користи загалу. На другім концерті промовляв про життя і творчість Шевченка посол д-р Ст. Біляк. Оба концерти стягнули досить численну авдиторію, вражало лишень, що провінціональне духовенство і представники читалень не прибули. З чистого доходу призначено на фонд „Учітеся" 30 зол. та на діточу бібліотеку „Рідної Школи" 10 зол.

Діточий Шевченківський концерт у Городку відбувся ще 5. III. заходом „Марійського Кружка Учениць" та „Діточого Захисту" СС. Служебниць. У програму входила вистава „Тарасове Свято", відчит учениці Анни Маціївської, діточі хори, дбайливо приготовані Сестрою Ольгою чина СС. Служ., вправи топірцями і хоруговками, деклямації то-що. Причинився до влаштування того свята своєю працею матурист Р. Ярош та катехит о. д-р Ігнат Цегельський, дух. провідник Мар. Кружка.

Очевидець.

СПОРТ.

СИТКІВКА. Л. К. С. — У. С. С. К.

Традиційними змаганнями у сиківці між цими обома львівськими клюбами починається цьогорічний ситківковий сезон. Змагання відбудуться у днях 20. ц. м. в год. 3. попол. та 21. в год. 9-ій рано на токах У. С. С. К-у при вул. Супінського. Точну програму змагань подамо завтра.

МУКАЧІВ. С. К. „РУСЬ" — С.К. „ДУХНОВИЧ" 16:2 (9:1).

Змагання розіграні на грищі Словану в Мукачеві за мистецтво словянської жупи на Закарпатті, виграла дружина Руси високоциферно, здобуваючи собі загальне признання численно зібраної публики.

ЧЕРНІВЦІ. ДОВБУШ — ДРАҐОШ ВОДА 0:0.

Останні змагання в цьому сезоні за мистецтво Буковини розіграв Довбуш з кандидатом на мистця, румунською дружиною Драґош Вода. Змагання ті, не зважаючи на зусилля обох сторін, покінчилися ремісовим вислідом. Були це найцікавіші змагання в сезоні, на яких найліпше вийшли черновецькі німці, бо їх дружина Ян завдяки отому ремісовому вислідові здобула в цьому році мистецтво І. кляси (15 пунктів). На другому місці опинилася дружина Драґош Вода (теж 15 пунктів, але гірше відношення воріт), на третьому Довбуш (10 п.), на четвертому Макабі (9 п.), на пятому Робітники (8 п.), на останньому Польонія (3 п.).

КОМУНІКАТ СПОРТОВОЇ РАДИ У. С. С.

Повідомляємо клюби, що з доручення У. С. С. зорганізував УССК інструкторський курс з ділянки легкоатлетики, копаного мяча, спортових гор та плавання. Зголошення на курс за оплатою вписового приймають в домівці УССК-у, в Акад. Домі, Супінського 21. Виклади вже почалися 12. ц. м.

З огляду на пекучу потребу такого курсу для наших клюбів, С. Рада звертається до клюбів із зазивом вислати на курс своїх членів і в той спосіб придбати собі інструкторів з фаховим знанням та організаторів.

АВТОМОБІЛЕВІ ПЕРЕГОНИ У ЛЬВОВІ.

11. червня ц. р. відбудуться III. окружні автомобільні перегони вулицями Львова на трасі довжиною 300 км. (100 окружень × 3 км.). Траса веде вул. Пелчинською, Стрийською та Кадецькою.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СПОРТОВІ ВІСТИ, тижневик. Рік II., ч. 5. з 15. травня.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, місячник. Рік 1., ч. 1. за травень.

ГОСП.-КООП. ЧАСОПИС, ч. 19.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 5.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, ч. 9.

УТГІ, журнал шкільного листування. Подєбради, квітень.

MORZE, травень 1933.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. Tom XXX. Warszawa, kwiecień-maj 1933.

PRZEGLĄD WSCHODNI. Warszawa 1933. Rok II. Nr. 7.

„WSCHÓD", kwartalnik, poświęcony sprawom wschodu. Warszawa, październik 1932 — maj 1933.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rame, 1933. XXIV. année. Nr. 4.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 18. травня, год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 18. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор".

Кіна.

АДРІЯ: „Романс із поручником" (Льоренс Тибет).

АПОЛЬО: „Скандал у Сан Моріц".

АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".

КАСІНО: „Нічні суди" (Ван Дайк).

КОЛІСЕЙ: „Скіппи", ревія „Колісей у світтю".

КОПЕРНИК: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МАРУСЕНЬКА: „Гальо Берлін! Гальо Париж!"

МІРАЖ: „Невідомий співець".

ПАЛЯС: „Бейбі" (Анні Ондра).

ПАН: „Романс княжни", „Така солодка дівчина, як ти".

ПАСАЖ: „Пострах Арізони".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Тут радіостація" і ревія: „Коли Ксавера хоче кавалірa".

ХИМЕРА: „Распутін" (Конр. Файдт).

УТІХА: „В тіні живодерів" і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 18. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт; **Копенгаген** (281,2) 20.00 Фінляндський концерт; **Бреслява** (325) 16.10 Весняні пісні, 20.45 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Льондон** (356) 14.00 Легка музика, 20.25 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Рим** (441,2) 13.00 Муз. всячина, 17.30 Солісти; **Відень** (518,1) 12.30 Авдиція, хор хлопців; 17.00 сучасні австр. композитори, 21.00 Симф. орхестра; **Мінхен** (532,9) 14.30 Пісні Шуберта, Мусоргського, Пфіцнера; **Харків** (937,5) 9.00 Балалайки, мандоліни, 9.30, 15.10, 21.30 Концерт, 13.50 Трубна орхестра, 16.00 Авд., 17.30 Трансм. з театру та балету.

Пятниця, 19. травня 1933.

Братислава (279,3) 18.15 Спів, 19.10 Концерт, **Бреслява** (325) 18.00 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 16.30 Концерт; **Білгород** (421,7) 15.30 Нар. пісні; **Лянгенберг** (472,4) 20.05 „Коли пробуджується кохання" оп. Кінеке, **Прага** (488,6) 17.05 Концерт; **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 16.45 Солісти, 19.00 Спів, 20.10 „Ді Ферлібтен" комедія Гольдонія; **Харків** (937,5) 9.00 Пісні (хор), 10.00 Орхестра, 13.50 Радіокомпозиція, 18.00 Концерт, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії; **Париж** (1724,1) 20.40 „Корневільські дзвони" оп. Плянкета.

Львівське радіо.

Четвер, 18. травня 1933.

10.00 День доброї волі; 12.10, 15.30, 17.00 23.20 Грамофон; 12.35 Шк. концерт; 16.00 Про моду; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 Любов до природи, 17.40 Відчит; 18.00 Солісти (музика, спів); 19.00 Літер. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.20 „Ті люди" фейл.; 19.45 Авд. в честь Норвіда; 20.40 Трансм. з Варшави: „Щасливої подорожі" оп. Гелеки, Спортові вістки.

Пятниця, 19. травня 1933.

12.10, 15.35 Грамофон; 16.25 Муз. загадки; 16.40 Гигієна; 17.00 Орхестра; 18.00 Легка й танк. музика; 19.00 Російська істор. повість XX. століття; 19.15 Всячина, 19.30 Фейлетон; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, Літер. фейлетон; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На львівській неофіціяльній біржі була в середу дуже сильна тенденція при сильному попиті на доляри. Банк Польський устійнив курс доляра на 7.55 зол., а в позабанкових оборотах уже в раніших годинах платили по 7.60. Передполуднем доляр пішов угору й около 12. години осягнув курс 7.66 до 7.68 зол. Доляр далі має зникову тенденцію. Англійський фунт нотували в середу 29.90 зол. У приватних оборотах платили по 30.05 зол.

На варшавській біржі в середу курс доляра від ранку був зниковий. На міжнародніх біржах платили за доляра по 7.68 зол. а навіть 7.70. Також у Варшаві курс доляра піднісся. Приватно платили по 7.65 зол. Банк Польський підніс курс доляра до 7.55 зол. За англійський фунт платили по 30.05 зол.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	до
Пшениця двірська	32·25	32·75
Пшениця збірна	29·25	29·75
Жито одноціле	15·50	15·75
Жито збірне	14·50	15·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·—	9·50
Кукурудза краева	14·25	14·75
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	15·—	16·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8· –
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	13·50	14·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·25	7·50
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	27·—	29·—
Просо краеве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Пшениця двірська	33·75	34·25
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	17·—	17·25
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	61·00	61·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	31·—	31·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. V.: масло —,—, молоко 17 сот., сметана 90 сот., яйця 3.— зол. Тенденція на масло і молоко зникова, на яйця удержана.

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.